

Vzdělávací kurz pro učitele (i studenty) sobotní školy

Metody výuky

Aktivní zapojení účastníků do diskuse

Pyramida učení

Texaská univerzita uveřejnila závěry výzkumu o tom, jak se učí děti. Principy však lze využít i při vyučování dospělých lidí. Úspěšnost souvisí s metodou učení. Dítě se naučí:

- 10 % toho, co si přečte,
- 20 % toho, co slyší,
- 30 % toho, co vidí,
- 50 % toho, co slyší a vidí,
- 70 % toho, co říká,
- 90 % toho, co říká a dělá.

Je tedy vhodné zapojit všechny, kdo se vyučování účastní. Zapojení vizuálních a verbálních vjemů zvyšuje aktivní zapojení účastníků.

Metody vyučování

Následující metody mohou pomoci studentům lépe pochopit probíraný úkol sobotní školy.

- **Interview s následnou diskusí.** Učitel vede s někým ze třídy rozhovor o tématu probírané lekce. Snaží se v tomto rozhovoru uvést různé názory a pohledy. Záměrem je přivést třídu k tomu, aby na tyto pohledy reagovala.
- **Představení knihy s následnou diskusí.** Někteří z členů třídy sobotní školy si přečte knihu, která nějak souvisí s tématem lekce nebo celého čtvrtletí. Přečtenou knihu pak ve třídě krátce představí. Následně o ní i tématu třída sobotní školy diskutuje.
- **Otázky a odpovědi.** Učitel rozdá studentům týden dopředu několik otázek, které vedou k úvahám nad danou lekcí. Žáci si připraví na otázky odpovědi, které potom představí v rámci diskuse o probíraném tématu.
- **Panelová diskuse a následné reakce.** Tři nebo čtyři lidé představí během 15 minut hlavní myšlenky lekce sobotní školy. Potom se studenti zapojí do diskuse. Závěrečných deset minut věnuje učitel shrnutí lekce a praktické aplikaci.

- **Společné zkoumání s diskusí.** Tato aktivita zapojí celou třídu do studia Bible. Učitel představí určitý problém nebo otázku související s následující lekcí sobotní školy a pověří jednotlivce nebo malou skupinku prostudováním tohoto tématu.
- **Výklad s následnou diskusí.** Během první poloviny určené doby představí učitel myšlenky sobotní školy, pokud možno s vizuálními pomůckami. Poté klade otázky, které vedou k přemýšlení a diskusí.
- **Brainstorming.** Studenti sobotní školy přinášejí své nápady, návrhy a postřehy – vše, co je v dané chvíli napadne. Vše je zapisováno na tabuli. Nehodnotíme ani neanalyzujeme jednotlivé myšlenky. Přijímáme všechny návrhy. Jsou zapisovány v pořadí, jak byly navrženy, aby je všichni viděli a později je mohli analyzovat.
- **Diskusní skupinky.** Jsou to malé skupinky od tří do šesti lidí, které se utvoří uvnitř třídy sobotní školy, v nichž se simultánně diskutuje. Záměrem je zapojit každého člena třídy do diskuse nad tématem lekce sobotní školy a do hledání řešení a odpovědí.
- **Rozhovor se sousedem.** Jde o jakousi „miniverzi“ diskusních skupinek. Každý student promýšlí několik minut určitou otázku se svým sousedem. Pak společně představí svou odpověď.
- **Reakce v kruhu.** Je to dobrý způsob, jak podpořit diskusí. Učitel položí otázku a dá každému možnost odpovědět. Cílem je zapojit každého a dát studentům sobotní školy šanci vyjádřit názor.
- **Články řetězu.** Rozdělte třídu na malé skupinky a probíranou lekci na části. Skupinky si během pěti minut připraví svou část a pak výsledky představí ostatním. Učitel potom vede diskusí.
- **Studium konkrétního případu.** Učitel připraví detailní podklady ke studiu hlavní myšlenky lekce sobotní školy. Ty by měly obsahovat všechny detaily: historické pozadí, vztahy, náboženské, sociální i etnické pozadí a hlavní problém. Třída tato fakta analyzuje a společně hledá řešení.

SOBOTNÍ ŠKOLA – KURZ (NEJEN) PRO UČITELE

- **Parafráze.** Tento způsob pomáhá studentům přeformulovat biblickou pasáž jejich vlastními slovy a objevit význam klíčové myšlenky lekce.
- **Přehrání role.** Spočívá v krátkém a spontánním přehrání dané situace. Po krátkém „představení“ třída diskutuje. Tento způsob může uvolnit emocionální faktor jak u diváků, tak u „herců“. Tato metoda je obzvláště vhodná pro poznání sama sebe.
- **Exkurze.** Tato aktivita se samozřejmě nemůže odehrávat během doby určené pro sobotní školu, ale může to být výborný nápad pro sobotní odpoledne.
- **Induktivní studium Bible.** Toto studium začíná detaily, faktickými informacemi, a vede ke všeobecnějšímu pohledu – k principům. Pokud je například tématem lekce postoj Pána Ježíše k ženám, požádá učitel své žáky o konkrétní fakta o vztahu Ježíše k ženám během jeho pozemské služby. Tyto údaje zapisujeme na tabuli. Poté učitel požádá žáky, aby formulovali všeobecné principy, které se projevují v těchto případech.
- **Kreativní kresba.** K této aktivitě potřebujeme jedinou pomůcku: listy papíru a barevné pastelky. Žáci svými kresbami vyjadřují to, čemu věří, své pocity a myšlenky týkající se některého aspektu probírané lekce.
- **Společné naslouchání.** Během svého výkladu rozdělíte třídu na malé skupinky (3–5 lidí). Určete předem každé skupince otázku nebo téma, na něž mají hledat během vašeho výkladu odpověď. Když skončíte, vyzvete skupinky, aby se s ostatními podělily o své odpovědi. Po diskusi učitel shrne odpovědi všech skupin a použije je k aplikaci.
- **Obdobu panelové diskuse.** Tato metoda výkladu je vhodná pro třídy s velkým počtem členů, například když jeden učitel vede studium pro celé velké shromáždění. Během 15 minut představí učitel hlavní body lekce. Poté malá skupina (jako v panelové diskusi) reaguje na tyto myšlenky a diskutuje o nich asi 25 minut. Učitel zakončí aplikací.
- **„Souhlasím x nesouhlasím.“** Učitel si připraví sérii různých tvrzení, která se týkají probírané lekce sobotní školy. Každému ze studentů dá list

s těmito výroky nebo je jen požádá, aby si číslovali odpovědi. Čte jednotlivé věty a studenti si značí, zda s nimi souhlasí, nebo ne. Jednotlivé výroky musejí být jasné. Tím se povzbudí diskuse ve třídě.

- **Diskuse o filmu.** Po promítnutí filmu (nebo jeho malé části) klade učitel studentům otázky, které je vedou k přemýšlení. Filmová ukázka nesmí přesahovat 15 minut a musí úzce souviset s probíraným tématem.
- **„Co byste udělali vy?“** Učitel představí problém ze života. Problém musí být realistický, praktický, pokud možno emotivní. Se studenty pak diskutuje nad problémem z osobního aplikačního pohledu.
- **„Jak by to změnilo váš život?“** Učitel v probírané lekci několikrát položí otázku: „Kdybyste použili v praxi to, co jste se naučili v této lekci, jak by to změnilo váš život?“
- **Osobní setkání s Biblií.** Učitel vybere jeden klíčový biblický verš z úkolu sobotní školy – pokud možno takový, který vede ke změně smýšlení či způsobu života. Každý student pak písemně odpoví na otázku: „Pokud chci vzít tento text vážně, jaké změny musejí nastat v mém životě?“
- **Test.** Jako součást aplikace může test pomoci studentům ve shrnutí celé lekce. Může vám také naznačit, jak úspěšné bylo studium a vaše učení.

Aktivní vyučování

Metody, které chceme používat při aktivním vyučování, by vždy měly být přizpůsobeny obsahu probírané lekce a věku studentů ve třídě sobotní školy. Volba vhodné metody závisí také na úrovni biblických znalostí studentů.

Při vyučování je také důležitá rozmanitost, tedy používání různých metod. Pokud se některá metoda používá příliš často, přestává být zajímavá a spíše tlumí zájem studentů. Metoda má tedy spíše sloužit k zaujetí pozornosti. Metody nejsou cílem samy o sobě, mají pouze sloužit jako pomoc při studiu.

Moudrý učitel sobotní školy se při zavádění nových metod vyučování vždy zajímá o názory svých studentů, bere na ně ohled.

PATHFINDER

číslo 7 roku 2007

Unijní vůdcovský kurz 2007

PŘEDSTAVUJÍ SE „ŽELVY“

H E L F
V Y J I T Í
Z
E G Y P T A
Š T Ý N

ČAS VĚNOVANÝ DĚTEM

Dnešní úvodníček píšu na dětském letním táboře Klubu Pathfinder. Po letech, kdy jsem tábory vedl nebo byl táborovým pastorem, zásobovačem, hospodářem nebo správcem, jsem v tomto roce dostal příležitost opět vést jednu z družin. Každé společenství dětí se skládá z dětí na první pohled milých, dětí tichých, ale také živých, těch, kterých je všude plno, ustrašených, ale i odvážných. S ohledem na první vůdcovské krůčky většiny mých družinových kolegů byla moje družina poskládána z dětí, které budily trošku obavu, nakolik s nimi bude snadné se domlouvat.

Nechci však, abych vzbudil pocit, že se jedná o nějaké zlovolníky. Jen tím chci říct, že když se všichni postavíme do řady podle velikosti, tak přirozeně někdo musí být na konci jako nejmenší a někdo jiný na druhém konci, protože je největší. Každé z dětí si totiž kromě své genetické dispozice nese svůj otisk z rodiny a ze sociálního okruhu lidí, kteří ho ovlivňují (formují, vychovávají). Klub Pathfinder si klade za svůj hlavní cíl být pokud možno výraznou složkou onoho sociálního okruhu. Tedy podílet se na formování a výchově dětí. Inspirovat je a nadchnout pro rozvíjení jejich duchovnosti, ale i jejich schopností. Hned při prvním našem družinovém setkání jsem pochopil, že budeme dobrá parta. Že za kontaktní slupkou každého z mých kluků se skrývá člověk, který touží po přijetí, chápe hodnotu pravdy a čestnosti, chce využít naplno možnosti, které mu život dává.

Asi bych měl zmínit, že většina mých kluků je z nevěřícího prostředí, ale na druhou stranu Bůh pro ně není neznámé nebo směšné slovo. V tuto chvíli (když píšu svoje řádky) jsme na začátku naší společné táborové cesty. Již teď si však s nimi užívám chvíle, kdy jde o to, dostat ze sebe to nejlepší. Rozhodnout se obětovat všechno pro získání vítězství. Chvíle, kdy spolu povídáme o hodnotě jednotlivých možností, které nám život poskytuje. Za těch pár let života díky Bohu vím, že největší poskytnutou hodnotou je možnost žít trvale v kvalitativně bezchybném prostředí.

Moji kluci ty své důležité možnosti vidí v ledasčem, ale jsou to pathfindeři, tedy hledači cesty. Modlím se za ně, aby v budoucnosti správně rozpoznali hodnotu toho, do čeho naplno vloží svůj život. A vás, milí čtenáři, chci vyzvat k tomu, abyste svoji cestu životem, svá hledání a možná i svá zjištění kudy cesta nevede sdíleli s dětmi. Ale nezapomeňte, děti nejsou dospělí, nerozumí dobře našemu jazyku, vy jste však tím jejich kdysi mluvili, tak si zkuste vzpomenout a věnujte kus ze svého času dětem, protože i jim patří království nebeské.

DAVID ČANČÍK

VYJITÍ Z EGYPTA (HELFSŤÝN 2007)

Hned po příjezdu nás přivítal faraon, a od té chvíle jsme se stali jeho otroky. Museli jsme plnit různé úkoly, ale blížilo se naše vysvobození.

Večer jsme se připravovali na „Hod beránka“. Kdo chtěl být zachráněn z otroctví, účastnil se zvláštní slavnosti, která se odehrávala v noci. Byli jsme rozděleni do skupin, představujících jednotlivé rodiny. Každá skupina dostala jednoho (z těsta upečeného) beránka. Měli jsme ho v tichosti sníst, ale jedli jsme ho dost hlasitě... :-))

Po slavnosti jsme šli spát a ráno, dřív nežli jsme od faraona dostali další úkoly, povyprávěl nám o svém nevlastním bratrovi Mojžíšovi... Po splnění úkolu začala hra „Vyjítí z Egypta“ (cesta na Helfštýn). Museli jsme překonat složitou lanovou překážku, pít velmi hořkou vodu, rozluštit různé šifry, poradit si s obrem Zlobrem a také prokázat znalosti, které se týkaly putování Izraelců po poušti. Celodenní putování bylo náročné, ale velmi zajímavé.

Večer byl ve znamení noční bojovky a hraní florballu. Nedělní ráno bylo jako vždy velmi těžké :-)). Rychle jsme však překonali únavu a prožili nádherné sluneční dopoledne plné soutěží a sportovního zápolení. Přestože byly ceny rozdány, nebyla první místa to nejdůležitější... Všichni účastníci byli vítězové :-))!!!

Poděkování patří našemu Bohu za nádherné prožitky a organizačnímu týmu za přípravu celé akce!!!

KÁJA STANĚK

UNIJNÍ VŮDCOVSKÝ KURZ

Unijní vůdcovský kurz „vůdcák“ mi letos poskytl asi jeden z nejsilnějších zážitků. Celý byl koncipován hodně zážitkově podle hesla: „Nedělej s dětmi, co jsi sám nezažil.“ Každý den měl na starosti jiný vedoucí, a tak jsme jednou prožili den plný první pomoci, jindy zase přírody, chvíli v dětských letech, jindy jsme poznávali skupinovou dynamiku nebo orientaci v přírodě... Zkrátka jedno téma lepší než druhé, a tak je těžké něco vybírat. Přesto se o to pokusím.

Večere probíhala v klidu a normálně (společná jídla byla jedním z mála oddechových časů a prostoru na rozhovor), když jsem si všiml konfliktu mezi dvěma lidmi. Jeden z nich byl vedoucí. Nežůstalo jen u slov a atmosféra v celé jídelně náležitě zhoustla. Za pár chvil jsem si vyzkoušel, jaké to je být v menšině, být v centru nežádoucí pozornosti... Ten večer bylo téma šikana. Jsem upřímně vděčný všem organizátorům za tento zážitek. Prožil jsem si to, co zažívají mnohé děti v našich oddílech a sborech.

Nesnadno se mi odjíždělo a skoro mě mrzelo, že jsem ty testy nakonec udělal. Tak rád bych jel na vůdcák ještě jednou...

STANDA SLANINA (MÁJA)

CO NÁS ČEKÁ V ZÁŘÍ

ČO NÁS ČAKÁ V SEPTEMBRI

16. Goliášův meč (Zlín)
21.–23. Strakonický groš (JK)
Potáborové setkání (ZS)
Retro (VV)
22.–23. Bobří desetiboj (SH)
23. Indiánské léto (DZ)
28.–30. OSD (SZ)
a dále: Ukončení léta (Opava)*
Okřskové setkání (Ostrava)*
Drakiáda (Zábřeh)*

JK — Jižní
kříž
ZS — Zlatý
střed
VV — Východní
vítr
SH — Severní
hvězda
DZ — Divoký
západ
SZ — slovenské
združenie

MODLITEBNÍ STROM

Ahoj, výletníci! Doufám, že vás tak mohu oslovit. Byli jste letos o prázdninách na nějakém výletě, dovolené, nebo dokonce na táboře? Ne?

Já byla. Bylo to super, ale už jsem se těšila, až se vrátím domů. Těšila jsem se na svou postel, na sprchu a dobré jídlo. A vzpomněla jsem si, že se říká: „všude dobře, doma nejlíp“.

Ale my jsme křesťané a náš pravý domov je u Pána Boha v nebi. Ježíš sám říká, že odchází, aby nám připravil domov. A jinde zase říká, že se pro nás vrátí.

Proto, pokud v Ježíše opravdu věříme, můžeme se těšit na ještě lepší domov, než máme tady na zemi. Tam nebude smutek ani pláč.

Pane Bože, děkuji,
že mi chystáš domov.
Děkuji, že mohu mít
domov i tady na zemi.
Děkuji za přírodu,
kterou si můžeme
užívat, ale i za domov,
kam se potom můžeme vrátit.
Amen.

JaDv

Mají se úplně popletl. Kde udělal chybu? Vymaluj všechno, co je špatně.

